

Commissie van Aanbestedingsexperts

Advies 778

1. Waar gaat dit advies over?

- 1.1. De klacht ziet op een Europees openbare aanbesteding voor één raamovereenkomst per perceel voor trainingen op het gebied van informatievoorziening en ICT. De gunningsmethodiek bevat vier gunningscriteria (wensen) die voor alle 15 percelen hetzelfde zijn. Om voor gunning in aanmerking te komen moet een minimale drempelscore op de wensen 1, 2 en 3 gezamenlijk zijn behaald. Inschrijvingen die daaraan niet voldoen worden terzijde gelegd en niet verder beoordeeld op wens 4 en prijs.
- 1.2. Ondernemer heeft ingeschreven op vier percelen. Zijn inschrijvingen op de vier percelen zijn alle terzijde gelegd, omdat ondernemer niet de minimale kwaliteitscore op de eerste drie wensen zou hebben behaald.
- 1.3. Ondernemer klaagt in het eerste klachtonderdeel dat de motivering van de gunningsbeslissingen niet voldoet aan de daaraan in de wet gestelde eisen omdat aanbesteder niet de scores van de winnende inschrijvingen heeft vermeld en geen toelichting daarop heeft gegeven. Hierdoor zou de opschortende termijn nog niet zijn gaan lopen. Met betrekking tot de opschortende termijn stelt ondernemer ook dat aanbesteder de opschortende termijn voor de tweede maal gedurende de klachtbehandeling had moeten verlengen. In het tweede klachtonderdeel klaagt ondernemer dat zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat de beoordeling van zijn antwoorden op wens 1 en wens 2 onjuistheden en onduidelijkheden bevat.

2. Hoe luidt dit advies?

- 2.1. De Commissie acht het eerste klachtonderdeel **gegrond**. Aanbesteder heeft niet voldaan aan het wettelijk vereiste zoals genoemd in artikel 2.130 lid 2 Aw 2012 dat de 'kenmerken en relatieve voordelen van de uitgekozen inschrijving' in de mededeling van de gunningsbeslissing moeten worden vermeld. Hoewel de inschrijving van ondernemer als ongeldig is afgewezen, verschilt de situatie die in dit advies aan de orde is, waarin de ongeldigverklaring van een inschrijving berust op het niet behalen van een kwaliteitsdrempel op een gunningscriterium, materieel niet van de situatie dat een inschrijving wordt afgewezen vanwege een lagere score op het gunningscriterium dan de uitgekozen inschrijving. In beide gevallen wordt de inschrijving afgewezen, omdat een te lage score op het gunningscriterium is behaald. Aanbesteder had daarom in de mededeling van de gunningsbeslissing de kenmerken en relatieve voordelen van de uitgekozen inschrijvingen moeten vermelden, maar heeft dit nagelaten. Dit gebrek heeft naar het oordeel van de Commissie tot gevolg dat de opschortende termijn van 20 dagen niet is gaan lopen.
- 2.2. De Commissie acht het tweede klachtonderdeel **ongegrond**. Ondernemer heeft niet aannemelijk gemaakt dat zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat de beoordelingscommissie hem een hogere score had moeten geven voor zijn antwoorden op de wensen 1 en 2. Aanbesteder heeft in redelijkheid kunnen oordelen dat de antwoorden van ondernemer op wens 1 en wens 2 als 'niet volledig' moesten worden gekwalificeerd en tot de score 'slecht' moesten leiden. Van procedurele dan wel inhoudelijke onjuistheden c.q. onduidelijkheden, die zouden

kunnen meebrengen dat de gunningsbeslissing ten aanzien van beide wensen niet deugt, is de Commissie niet gebleken.

3. Wat is de achtergrond?

- 3.1. Aanbesteder, een uitvoeringsorganisatie van het Rijk die deel uitmaakt van een ministerie, heeft mede namens andere deelnemende organisaties op 21 november 2024 een Europees openbare procedure aangekondigd voor één raamovereenkomst per perceel voor trainingen op het gebied van informatievoorziening (hierna: IV-gerichte trainingen) en ICT. De opdracht is verdeeld in 15 percelen met ieder een ander type training. Inschrijving is mogelijk op meerdere percelen. Het maximum aantal te gunnen percelen is vier.
- 3.2. De gunningsmethodiek bevat vier gunningscriteria (wensen) die voor alle percelen hetzelfde zijn. Om voor gunning in aanmerking te kunnen komen moet een minimale drempelscore op wens 1, wens 2 en wens 3 gezamenlijk zijn behaald. Inschrijvingen die daaraan niet voldoen worden terzijde gelegd en niet verder beoordeeld op wens 4 en prijs.
- 3.3. Omdat de gehanteerde wensen voor alle percelen hetzelfde zijn, is het toegestaan om '(daar waar het antwoord geen perceelspecifiek karakter heeft) hetzelfde antwoord aan te houden' voor de percelen waarop wordt ingeschreven (zie paragraaf 5.3 Beschrijvend document).
- 3.4. Ondernemer heeft ingeschreven op de percelen 10, 11, 13 en 15. Ondernemer heeft de wensen voor alle percelen waarop hij heeft ingeschreven grotendeels uniform beantwoord.
- 3.5. In de mededeling van de gunningsbeslissingen van 9 mei 2025 heeft aanbesteder aan ondernemer bericht dat zijn inschrijvingen op de vier genoemde percelen niet in aanmerking komen voor gunning. Inschrijver heeft op alle percelen waarop hij heeft ingeschreven niet de minimale kwaliteitsscore behaald waardoor zijn inschrijvingen op deze percelen niet op wens 4 en prijs zijn beoordeeld. De mededeling van de gunningsbeslissing per perceel bevat een uitleg van de beoordeling van de inschrijving van ondernemer op de drie wensen en is voor de percelen waarop ondernemer heeft ingeschreven grotendeels uniform. In de mededeling van de gunningsbeslissing per perceel worden ook de namen van de winnaars vermeld, evenals de namen van de wachtkamerpartijen. De scores van de winnaars en wachtkamerpartijen en een korte toelichting op wat deze partijen beter hebben gedaan, zijn niet vermeld.
- 3.6. Op 28 mei 2025 heeft ondernemer een klacht ingediend bij het klachtenmeldpunt van aanbesteder. Daarbij heeft ondernemer aanbesteder verzocht de opschortende termijn, die daags na 28 mei zou verstrijken, te verlengen hangende de klachtafhandeling. Aanbesteder heeft de opschortende termijn vervolgens verlengd tot en met 13 juni 2025.
- 3.7. Aanbesteder heeft op 12 juni 2025 op de klacht van ondernemer gereageerd met als strekking dat hij de klacht ongegrond acht.
- 3.8. Op 13 juni 2025 heeft ondernemer een klacht ingediend bij de Commissie.
- 3.9. Op 1 augustus 2025 heeft aanbesteder zijn reactie op de klacht bij de Commissie ingediend. Aanbesteder heeft de Commissie daarbij bericht dat hij de percelen 10, 11, 13 en 15 inmiddels definitief heeft gegund.

4. Wat zijn de standpunten van partijen?

Ondernemer

- 4.1. De klacht van ondernemer komt er kort gezegd op neer dat de motivering van de gunningsbeslissingen niet voldoet aan de daaraan in de wet gestelde eisen, waardoor de opschortende termijn nog niet zou zijn gaan lopen. Ook klaagt ondernemer dat (uit de motivering blijkt dat) zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat hij niet de minimale score op de kwalitatieve subgunningscriteria zou hebben behaald. De beoordeling van zijn inschrijving op de verschillende percelen voor wat betreft twee wens en bevat onjuistheden en onduidelijkheden. Tot slot klaagt ondernemer dat aanbesteder de opschortende termijn voor de tweede maal gedurende de klachtbehandeling had moeten verlengen.

Aanbesteder

- 4.2. Aanbesteder stelt dat hij de mededeling van de gunningsbeslissingen uitgebreid heeft gemotiveerd door de namen van de voorlopig winnaars en de wachtkamerpartijen te benoemen en de reden van ongeldigverklaring mee te delen. Tot meer is hij ook niet verplicht. Wat betreft de beoordeling stelt aanbesteder dat ondernemer ten aanzien van wens 1 en 2 een groot aantal punten heeft laten liggen en dat dat voor eigen rekening en risico van ondernemer komt. Wat betreft de opschortende termijn stelt aanbesteder dat uitstel van deze termijn geen automatisme is, laat staan een verplichting, en dat ondernemer voldoende tijd heeft gehad om gedurende de huidige termijn een kort geding te starten.
- 4.3. De verschillende door ondernemer en aanbesteder ingenomen standpunten en argumenten in deze klacht heeft de Commissie samengevat en zullen hieronder worden besproken.

5. Hoe beoordeelt de Commissie deze klacht?

Inleiding

- 5.1. Hoewel de klacht van ondernemer feitelijk uit twee onderdelen bestaat, namelijk (1) het niet voldoen van de motivering van de gunningsbeslissing aan de wettelijke vereisten waardoor de opschortende termijn niet is gaan lopen, en een (uit de motivering blijkende) onjuiste beoordeling van de antwoorden van ondernemer op wens 1 en 2, en (2) het ten onrechte niet voor de tweede maal verlengen van de opschortende termijn gedurende de klachtbehandeling, heeft de Commissie allereerst het eerste onderdeel van de klacht opgesplitst in twee klachtonderdelen. In het eerste klachtonderdeel behandelt de Commissie de motivering van gunningsbeslissing en de gevolgen van een gebrekkige motivering, en in het tweede klachtonderdeel de beoordeling van de antwoorden van ondernemer op de wens 1 en 2. Het tweede onderdeel van de klacht van ondernemer heeft de Commissie vervolgens samengevoegd met het (nieuwe) klachtonderdeel 1 van de Commissie vanwege de logische samenhang van het onderwerp in dit onderdeel van de klacht met het onderwerp in klachtonderdeel 1 van de Commissie.

Klachtonderdeel 1: Relevante redenen in motivering gunningsbeslissing

Ondernemer

- 5.2. Ondernemer klaagt dat de motivering van de gunningsbeslissingen van 8 mei 2025 niet voldoet aan de daaraan door de Aanbestedingswet gestelde eisen.

- 5.3. Ondernemer onderbouwt dit als volgt.
- 5.3.1. Aanbesteder heeft in de mededeling van de gunningsbeslissingen niet de 'relevante redenen' vermeld zoals voorgeschreven in artikel 2.130 Aw 2012. Uit het wetsartikel vloeit voort dat aanbesteder de inhoudelijke kenmerken en voordelen van de winnaars en wachtkamerpartijen had moeten vermelden. Volgens ondernemer heeft hij, als afgewezen inschrijver, er op grond van dit wetsartikel recht op te weten hoe aanbesteder tot de beoordeling van zijn inschrijving is gekomen, maar ook welke scores aan de winnende inschrijvingen zijn toegekend én waarom. Zodoende had aanbesteder niet alleen een deugdelijke toelichting moeten geven op de scores van ondernemer per perceel, maar ook op de scores van de winnaars en wachtkamerpartijen.
- 5.3.2. Nu aanbesteder de bovengenoemde informatie niet heeft gegeven, is ondernemer niet alleen niet in staat de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen en krijgt hij geen inzicht in waarom hij heeft verloren en wat de winnaars beter deden, maar kan hij ook geen realistische inschatting maken van zijn proceskansen. Ondernemer acht het namelijk niet uitgesloten dat hem de minimale score op de wensen 1 tot en met 3 had moeten worden toegekend, en dat hij daarmee, na beoordeling ook op wens 4 en de prijs, op de eerste of tweede plaats zou zijn geëindigd. Nu ondernemer zijn plaats in de rangorde niet kent, is hem het recht op een effectief rechtsmiddel ontnomen, aldus ondernemer.
- 5.3.3. Een ander gevolg van de omstandigheid dat aanbesteder niet de relevante redenen heeft vermeld, is volgens ondernemer dat de opschortende termijn van 20 dagen voor de verschillende percelen niet is gaan lopen.
- 5.3.4. Daarnaast is ondernemer van mening dat aanbesteder de opschortende termijn een tweede keer had moeten verlengen, toen bleek dat het klachtenmeldpunt niet in staat was op de eerder aangekondigde datum op de klacht van ondernemer te reageren en uiteindelijk pas 1 dag voor afloop van deze termijn heeft gereageerd. Ondernemer meent dat op grond van het beginsel van een effectieve rechtsbescherming en het transparatiebeginsel, van een zorgvuldig handelende aanbesteder mocht worden verwacht dat de opschortende termijn zou worden verlengd.
- 5.3.5. Aanbesteder heeft op grond van het bovenstaande niet alleen gehandeld in strijd met de beginselen van het aanbestedingsrecht en de beginselen van behoorlijk bestuur, maar ook in strijd met de werking van de redelijkheid en billijkheid in precontractuele verhoudingen.

Aanbesteder

- 5.4. Aanbesteder meent dat hij de ongeldigverklaring van de inschrijvingen van ondernemer uitgebreid en afdoende heeft gemotiveerd.
- 5.5. Aanbesteder onderbouwt dit als volgt.
- 5.5.1. Aanbesteder heeft de namen genoemd van de voorlopig winnaars, maar ook van de wachtkamerpartijen. Ook heeft aanbesteder ondernemer laten weten dat zijn inschrijving op de percelen 10, 11, 13 en 15 als ongeldig terzijde zijn gelegd, omdat ondernemer de vereiste minimale kwaliteitsscore niet had behaald. Ook heeft aanbesteder zijn beoordeling van de beantwoording van ondernemer ten aanzien van de wensen 1, 2 en 3 uitvoerig gemotiveerd.
- 5.5.2. Volgens aanbesteder volgt uit staande jurisprudentie dat de omstandigheid dat ondernemer een ongeldige inschrijving heeft gedaan, met zich meebrengt dat ondernemer geacht wordt niet te hebben ingeschreven op de aanbesteding. Dit

betekent dat ondernemer daarmee in rechte geen aanspraak kon maken op de opdracht of, bij gebreke van belang, op een nadere motivering van de gunningsbeslissingen.

- 5.5.3. Ondernemer heeft uit de gegeven motivering in ieder geval kunnen begrijpen wat de reden voor terzijdelegging is. Een hogere of lagere score van de voorlopig winnaars of wachtkamerpartijen zou aan de terzijdelegging niets afdoen. Bovendien kon ondernemer uit de informatie in de gunningsbeslissing opmaken dat het voordeel van de voorlopig winnaars en wachtkamerpartijen in ieder geval gelegen was in de omstandigheid dat zij wel een geldige inschrijving hadden gedaan. Ook gaat de motiveringsplicht volgens aanbesteder niet zover dat aanbesteder inzicht had moeten verschaffen in de inschrijving van de voorlopig winnaars en wachtkamerpartijen.
- 5.5.4. Wat betreft de stelling van ondernemer dat de opschortende termijn van 20 dagen niet zou zijn gaan lopen vanwege de gebrekkig motivering van de gunningsbeslissing stelt aanbesteder dat hij de gunningsbeslissingen/de ongeldigverklaringen van ondernemer uitgebreid heeft gemotiveerd. Aanbesteder is van mening dat ondernemer aan de hand van de gegeven motivering prima heeft kunnen bepalen of hij al dan niet tegen de gunningsbeslissingen/de ongeldigverklaring van zijn inschrijvingen in rechte wenste op te komen.
- 5.5.5. Ten aanzien van de stelling van ondernemer dat aanbesteder in ieder geval de opschortende termijn voor de tweede maal zou hebben moeten verlengen, stelt aanbesteder dat de opschortende termijn op 13 juni 2015 verliep en dat deze termijn een vervaltermijn is waarmee ondernemer zich bij inschrijving akkoord heeft verklaard. Ondernemer zou ook erkennen dat de bezwarentermijn geen opschortende werking heeft, hetgeen zou blijken uit het feit dat ondernemer om een tweede verlenging van de betreffende termijn heeft verzocht. Volgens aanbesteder is nader uitstel van de bezwarentermijn geen automatisme, laat staan een verplichting voor een aanbestedende dienst. Ook telt mee volgens aanbesteder dat hij niet alleen rekening heeft te houden met de belangen van ondernemer, maar ook met die van de overige inschrijvers, zoals bijvoorbeeld de belangen van de voorlopige winnaars/wachtkamerpartijen die juist zo spoedig mogelijk definitief uitsluitel wensen omtrent de uitkomst van de aanbesteding. Tot slot stelt aanbesteder dat ondernemer, omdat hij de bezwarentermijn ongebruikt heeft laten verstrijken, zijn rechten heeft verwerkt om over de gunningsbeslissingen/ongeldigverklaring van zijn inschrijvingen met betrekking tot de percelen 10, 11, 13 en 15 te klagen.

Beoordeling Commissie

- 5.6. De Commissie acht het eerste klachtonderdeel **gegrond**. Aanbesteder heeft niet voldaan aan het wettelijk vereiste zoals genoemd in artikel 2.130 lid 2 Aw 2012 om in de mededeling van de gunningsbeslissing de kenmerken van relatieve voordelen van de winnende inschrijving te benoemen. Hoewel de inschrijving van ondernemer als ongeldig is afgewezen, verschilt de situatie die in dit advies aan de orde is, waarin de ongeldigverklaring van een inschrijving berust op het niet behalen van een kwaliteitsdrempel op een gunningscriterium, materieel niet van de situatie dat een inschrijving wordt afgewezen vanwege een lagere score op het gunningscriterium dan de uitgekozen inschrijving. In beide gevallen wordt de inschrijving afgewezen, omdat een te lage score op het gunningscriterium is behaald. Aanbesteder had daarom in de mededeling van de gunningsbeslissing de kenmerken en relatieve voordelen van de uitgekozen inschrijvingen moeten vermelden, maar heeft dit nagelaten. Het gevolg van het gebrek in de motivering van de gunningsbeslissing is dat de opschortende termijn van 20 dagen nog niet is gaan lopen.
- 5.7. De Commissie legt hierna uit hoe zij tot deze beslissing is gekomen....

Toetsingskader

5.8. De Commissie betreft bij haar oordeel het volgende toetsingskader.

i. Wettelijke kader

- 5.8.1. In artikel 2.127 Aw 2012 is voor zover nu relevant, het volgende bepaald:
'1. Een aanbestedende dienst neemt een opschortende termijn in acht voordat hij de met de gunningsbeslissing beoogde overeenkomst sluit.
2. De opschortende termijn, bedoeld in het eerste lid, vangt aan op de dag na de datum waarop de mededeling van de gunningsbeslissing is verzonden aan de betrokken inschrijvers en betrokken gegadigden.
(...)'
- 5.8.2. In artikel 2.128 Aw 2012 staat, voor zover nu relevant, het volgende:
'1. Een betrokken inschrijver als bedoeld in artikel 2.127, tweede lid, is iedere inschrijver die niet definitief is uitgesloten. De uitsluiting is definitief wanneer de betrokken inschrijvers daarvan in kennis zijn gesteld en wanneer de uitsluiting rechtmatig is bevonden door een rechter, dan wel er niet langer een rechtsmiddel kan worden aangewend tegen de uitsluiting.
(...)
- 5.8.3. In artikel 2.130 Aw 2012 staat tot slot het volgende:
'1. De mededeling van de gunningsbeslissing aan iedere betrokken inschrijver of betrokken gegadigde bevat de relevante redenen voor die beslissing, alsmede een nauwkeurige omschrijving van de opschortende termijn, bedoeld in artikel 2.127, eerste lid, die van toepassing is.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder relevante redenen in ieder geval verstaan de kenmerken en relatieve voordelen van de uitgekozen inschrijving alsmede de naam van de begunstigde of de partijen bij de raamovereenkomst.
3. De mededeling, bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval elektronisch of per fax verzonden aan de betrokken inschrijvers en betrokken gegadigden.'
- 5.8.4. Het voorgaande brengt met zich mee dat een ondernemer die een ongeldige inschrijving heeft gedaan maar nog niet in kennis is gesteld van de afwijzing van zijn inschrijving én niet definitief is uitgesloten, als betrokken inschrijver de mededeling van de gunningsbeslissing moet ontvangen die voldoet aan de vereisten van artikel 2.130 Aw 2012.

ii. Doel motivering gunningsbeslissing

- 5.8.5. De plicht om de gunningsbeslissing te motiveren dient twee doelen: 1. de afgewezen inschrijver duidelijk maken hoe zijn inschrijving is beoordeeld, wat hij goed en wat hij minder goed heeft gedaan en hoe hij het beter had kunnen doen, en 2. de afgewezen inschrijver duidelijk maken dat de beoordelingsprocedure correct en volgens de regels van het aanbestedingsdocument is uitgevoerd (zie Advies 679 overweging 4.14 en Advies 639 overweging 4.3.1).

iii. Kenmerken en relatieve voordelen in mededeling gunningsbeslissing

- 5.8.6. De Commissie heeft in haar adviezen het volgende overwogen met betrekking tot de 'kenmerken en relatieve voordelen' die de aanbestedende dienst in het kader van een effectieve rechtsbescherming aan afgewezen inschrijvers in zijn gunningsbeslissing moet verstrekken in relatie tot de winnende inschrijving. De aanbestedende dienst moet zowel alle kenmerken als de relatieve voordelen van alle winnende inschrijvingen meedelen (advies 551, overweging 5.3.1, onderstreping

door Commissie). Het gaat om *relevante* kenmerken van de winnende inschrijvingen, voor zover dat voor de afgewezen inschrijver nodig is om te kunnen beoordelen of het aanhangig maken van een juridische procedure zinvol is (zie ook advies 639 overweging 4.3.3 en Advies 551 overweging 5.3.5, cursivering door Commissie). Uit de motivering moet, minimaal op hoofdlijnen, blijken welke inhoud uit de inschrijving van de winnende inschrijver heeft geleid tot de toegekende scores. Het is bijna altijd mogelijk om enige informatie te verstrekken over kenmerken van de winnende inschrijving zonder de plicht tot vertrouwelijk behandelen van de inschrijvingen te schenden (Advies 551 overweging 5.3.4 en Advies 679 overweging 4.17, 639 overweging 4.3.5). De aanbestedende dienst kan de doorslaggevende aspecten van uitgekozen inschrijving op neutrale wijze vermelden (Advies 657 overweging 4.4.7, in navolging van Europese Klaipedos-arrest van het Hof van Justitie 7 september 2021, C-927/19, ECLI:EU:C:2021:700).

iv. Gevolgen ontoereikende motivering gunningsbeslissing

- 5.8.7. Uit de Memorie van Toelichting bij artikel 6 van de Wira (Wet implementatie rechtsbeschermingsrichtlijnen aanbesteden) blijkt dat de wetgever ervoor heeft gekozen dat wanneer een aanbestedende dienst nalaat de relevante redenen te vermelden in de gunningsbeslissing, dit tot gevolg heeft dat de opschortende termijn nog niet begint te lopen. De gunningsbeslissing voldoet in dat geval niet aan de eisen van artikel 4 jo. artikel 6 van de Wira (MvT, Kamerstukken II Kamerstukken II 32 027, nr. 3, p. 18). In de Memorie van toelichting bij artikel 2.130 Aw 2012 wordt de hier bovengenoemde tekst uit de toelichting bij de Wira nagenoeg gelijklopend herhaald (MvT, Kamerstukken II 32 440, nr. 3, p. 94-95).

Onderzoek Commissie

- 5.9. De Commissie gaat nu over tot behandeling van dit klachtonderdeel.
- 5.10. De Commissie overweegt dat aanbesteder in deze aanbesteding een minimum kwaliteitsdrempel heeft gehanteerd. Uit paragraaf 5.1.3 van het beschrijvend document ('Referentiewaarde voor kwaliteit') volgt dat voor de wens 1, 2 en 3 in totaal, bij een uitstekende beoordeling, 360 punten kunnen worden behaald. Uit paragraaf 5.2 'Wensen' blijkt dat een inschrijver op wens 1, wens 2 en wens 3 samen opgeteld, per perceel, ten minste 108 punten moet scoren. Wanneer een inschrijver minder dan 108 punten heeft gescoord zal diens inschrijving op het betreffende perceel ongeldig worden verklaard en van deelname aan de aanbesteding worden uitgesloten. Pas wanneer de kwaliteitsdrempel is behaald, zal een inschrijving op wens 4 en de prijs worden beoordeeld.
- 5.10.1. De Commissie merkt op dat het Europese Hof van Justitie op 20 september 2018 (zaak C-546/16, ECLI:EU:C:2018:752) heeft geoordeeld dat een openbare procedure die gefaseerd verloopt door middel van het hanteren van kwaliteitsdrempels, is toegestaan, omdat (i) de aanbestedingsregels een fasering in een openbare procedure niet verbieden en (ii) een inschrijving die de kwaliteitsdrempel niet haalt, in beginsel niet lijkt te beantwoorden aan de behoeften van de aanbestedende dienst. Van belang is dat de kwaliteitsdrempels verband houden met de kenmerken en het voorwerp van de opdracht en proportioneel zijn. Aanbesteder mocht dus een kwaliteitsdrempel hanteren. Van bezwaren daartegen is de Commissie niet gebleken.
- 5.11. De Commissie constateert dat aanbesteder ondernemer niet eerder dan in zijn mededeling van de gunningsbeslissing van 9 mei 2025 heeft geïnformeerd dat zijn inschrijvingen op de percelen 10, 11, 13 en 15 zijn afgewezen. Dit betekent dat ondernemer ten tijde van de mededeling van de gunningsbeslissing een 'betrokken'

inschrijver was als bedoeld in artikel 2.128 lid 1 Aw 2012 (zie 5.8.4 hierboven). Zodoende was aanbestedder op grond van artikel 2.127 lid 2 Aw 2012 jo. artikel 2.130 Aw 2012 verplicht de mededeling van de gunningsbeslissing ook aan ondernemer te versturen en daarin de kenmerken en relevante voordelen van de partijen bij de raamovereenkomst te benoemen.

- 5.12. In de mededeling van de gunningsbeslissing van 9 mei 2025 voor de percelen 10, 11, 13 en 15 heeft aanbestedder het volgende aan ondernemer bericht:'

'Aanbestedende dienst heeft allereerst de binnengekomen Inschrijvingen beoordeeld op de vormvereisten en gekeken of er geen uitsluitingsgronden van toepassing zijn op inschrijvers. Vervolgens heeft de aanbestedende dienst de betrokken inschrijvers getoetst aan de gestelde geschiktheidseisen.

Om voor gunning in aanmerking te komen dient u op wens 1, 2 en 3 een minimale (gewogen) kwaliteitsscore van 108,0 punten te behalen, zie ook paragraaf 5.2 van het Beschrijvend document. Deze minimale (gewogen) kwaliteitsscore heeft u niet behaald, waardoor uw Inschrijving op dit perceel niet op wens 4 en prijs is beoordeeld en derhalve niet voor gunning in aanmerking komt. In bijlage 1 treft u de motivering van de toegekende scores aan uw antwoord op wens 1, 2 en 3.

Op dit perceel zijn [aantal] ongeldige en [aantal] geldige inschrijvingen ontvangen op voorgenoemd perceel. De Inschrijving van [naam winnaar] is aangemerkt als de Inschrijving met de beste prijs- en kwaliteitverhouding en komt hiermee in aanmerking voor voorlopige gunning van de opdracht. De inschrijving van [naam wachtkamerpartij] komt op dit perceel in aanmerking voor de status van Wachtkamerpartij zoals beschreven in paragraaf 7.9 van het Beschrijvend document.'

- 5.13. De Commissie constateert dat de mededeling van de gunningsbeslissing van aanbestedder, naast een toelichting op de door ondernemer behaalde scores op wens 1, 2 en 3, geen andere informatie bevat dan de hierboven onder 5.12 genoemde informatie. Aanbestedder heeft zodoende enkel de namen van de voorlopig winnaars en wachtkamerpartijen genoemd, maar niet hun scores en een toelichting daarop. Aanbestedder bevestigt deze constatering van de Commissie in zijn reactie aan de Commissie van 1 augustus 2025. De vraag die de Commissie zodoende moet beantwoorden is of de mededeling van de gunningsbeslissing van aanbestedder voldoet aan het wettelijk vereiste dat deze beslissing de 'kenmerken en relatieve voordelen van de winnende inschrijving' bevat.

- 5.14. De Commissie is van oordeel dat de bovenstaande vraag ontkennend moet worden beantwoord. Aanbestedder stelt dat op grond van nationale rechtspraak geldt, dat in geval een inschrijving ongeldig wordt verklaard, in de afwijzingsbeslissing kan worden volstaan met het geven van de redenen voor de ongeldigverklaring en niet vereist is dat de scores van de winnende inschrijving(en) met een toelichting daarop, dat wil zeggen 'de kenmerken en relatieve voordelen van de winnende inschrijving', worden meegedeeld. Omdat in dit geval ook sprake is van een ongeldigverklaring zou aanbestedder niet verplicht zijn aan ondernemer de kenmerken en relatieve voordelen van de winnende inschrijving(en) mee te delen. De Commissie kan dit standpunt van aanbestedder niet volgen. Naar het oordeel van de Commissie verschilt de huidige situatie, waarin de ongeldigverklaring van een inschrijving berust op het niet behalen van een gehanteerde kwaliteitsdrempel op een gunningscriterium, materieel niet van de situatie dat een inschrijving wordt afgewezen vanwege een lagere score op het gunningscriterium dan de uitgekozen inschrijving. In beide gevallen wordt de inschrijving namelijk afgewezen omdat een te lage score op het gunningscriterium is behaald.

- 5.15. Op grond van bovenstaande overwegingen is de Commissie dan ook van oordeel dat inschrijvers waarvan de inschrijvingen eenmaal zijn beoordeeld aan de hand van de gunningscriteria, niet alleen recht hebben op kennisname van de scores die zijzelf hebben behaald, maar ook van de scores van de winnaar(s), waarbij in neutrale bewoordingen moet worden vermeld waarom de winnaar(s) de betreffende scores hebben behaald (zie toetsingskader in 5.8.6 hierboven). Het voorgaande betekent dat een aanbestedende dienst na beoordeling aan de hand van de gunningscriteria niet kan volstaan met het enkel meedelen van de reden van ongeldigverklaring aan de inschrijver die een ongeldige inschrijving heeft gedaan. Of inschrijvers ook recht hebben op mededeling van hun plaats in rangorde, zoals ondernemer stelt, laat de Commissie in het midden. De inschrijving van ondernemer is namelijk conform de in de aanbestedingsstukken beschreven systematiek niet beoordeeld op alle criteria, zodat zijn plaats in de rangorde niet kan worden bepaald.
- 5.16. Zoals hierboven onder 5.12 en 5.13 vastgesteld heeft aanbesteder in zijn gunningsbeslissing enkel de reden van ongeldigverklaring van zijn inschrijvingen op de verschillende percelen aan ondernemer meegedeeld en daarnaast de namen van de winnende inschrijvers en wachtkamerpartijen aan ondernemer meegedeeld, maar niet hun scores met een toelichting daarop. Dit betekent naar het oordeel van de Commissie dat aanbesteder in dit geval geen inzicht heeft geboden in de kenmerken en relatieve voordelen van de winnende inschrijvingen en daarmee niet heeft voldaan aan het wettelijk vereiste zoals genoemd in artikel 2.130 lid 2 Aw 2012.
- 5.17. De Commissie merkt met betrekking tot de stelling van aanbesteder dat ondernemer als ongeldige inschrijver geen belang heeft bij mededeling van de scores van de winnaars en een toelichting daarop nog het volgende op. De Commissie kan aanbesteder hierin niet volgen. Op grond van Europese jurisprudentie heeft een ongeldige inschrijver een legitiem procesbelang bij uitsluiting van de inschrijving van zijn concurrent. De ongeldige inschrijver kan dit procesbelang alleen verliezen wanneer hij definitief is uitgesloten en hij op grond daarvan niet meer als 'betrokken' inschrijver kan worden gekwalificeerd. Zoals hierboven overwogen is ondernemer in dit geval een betrokken inschrijver. Ondernemer heeft zodoende procesbelang bij een vordering die strekt tot uitsluiting van zijn concurrent(en). Zie HvJ EU 4 juli 2013, zaak C-100/12, ECLI:EU:C:2013:448, Fastweb, r.o. 33; HvJ EU 5 september 2019, zaak C-333/18, ECLI:EU:C:2019:675, Lombardi, r.o. 28; en, HvJ EU 21 december 2016, zaak C-355/15, ECLI:EU:C:2016:988, Bietergemeinschaft Technische Gebäudebetreuung und Caverion Österreich, r.o. 35).
- 5.18. Met betrekking tot de stelling van ondernemer dat de opschortende termijn van 20 dagen niet zou zijn gaan lopen, omdat aanbesteder niet de relevante redenen in de mededeling van de gunningsbeslissing heeft vermeld, oordeelt de Commissie dat zij ook hierin ondernemer kan volgen. Zoals de Commissie hierboven onder 5.15 heeft geoordeeld heeft aanbesteder geen enkel inzicht geboden in de kenmerken en relatieve voordelen van de winnende inschrijvingen en heeft hij daarmee niet voldaan aan het wettelijk vereiste uit artikel 2.130 lid 2 Aw 2012. Aanbesteder heeft immers in de mededeling van de gunningsbeslissing geen scores vermeld van de winnende inschrijvingen en niet toegelicht welke inhoud (kenmerken) uit de inschrijvingen van de winnaars en wachtkamerpartijen hebben geleid tot de toegekende scores. De kenmerken en relatieve voordelen ontbreken geheel. Zoals de wetgever in de toelichting bij de Wira heeft aangegeven heeft een inschrijver deze informatie nodig om te kunnen beoordelen of het aanhangig maken van een juridische procedure tegen de gunningsbeslissing zinvol is (MvT, Kamerstukken II Kamerstukken II 32 027, nr. 3, p. 7). Het gevolg daarvan is dat de opschortende termijn nog niet is gaan lopen (zie 5.8.6 en 5.8.7 hierboven).

- 5.19. Wat betreft de klacht van ondernemer dat aanbesteder in strijd zou hebben gehandeld met het zorgvuldigheidsbeginsel omdat deze de opschortende termijn niet nogmaals zou hebben verlengd, is de Commissie van oordeel dat deze klacht geen verdere bespreking behoeft omdat zij hierboven reeds heeft geoordeeld dat deze termijn nog niet is gaan lopen.
- 5.20. De Commissie komt op grond van het bovenstaande tot de slotsom dat het eerste klachtonderdeel **gegrond** is.

Klachtonderdeel 2: Beoordeling wensen 1 en 2

Vooraf

- 5.21. Voordat de Commissie ingaat op de stellingen van partijen, geeft zij, ter verduidelijking, de relevante passages in het beschrijvend document weer.
- 5.21.1. Wens 1 en 2 worden in paragraaf 5.3.1 en 5.3.2 van het beschrijvend document beschreven, als volgt.

5.3.1 Wens 1: Vakinhoudelijke expertise en kwaliteit van trainingen en trainers

wens 1 (max. 160 punten)	<p>Doelstelling van de wens</p> <p>De aanbestedende dienst vindt het belangrijk dat de kwaliteit en actualiteit van de aangeboden trainingen gedurende de gehele uitvoering gewaarborgd blijft door het up-to-date houden en continu verbeteren van de trainingen en door blijvende aandacht voor de competenties/ beroepsbekwaamheid van trainers.</p> <p>Onderdelen van het antwoord</p> <p>Beschrijf hoe u de kwaliteit van trainingen en trainers blijvend waarborgt. Voor het antwoord van wens 1 dient u minimaal de onderstaande elementen te beschrijven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beschrijf welke ontwikkelingen u ziet die nu en voor de komende jaren van invloed zijn op dit perceel, licht daarbij tevens met voorbeelden toe hoe dit zich doorvertaalt in uw trainingsaanbod. 2. Beschrijf hoe geborgd is dat trainingen zowel didactisch als inhoudelijk up-to-date zijn en blijven. Beschrijf daarbij tevens hoe invulling gegeven wordt aan het komen tot en doorvoeren van aanpassingen in de aangeboden trainingen; 3. Beschrijf hoe u vormgeeft aan het borgen van de vakinhoudelijke en didactische expertise van in te zetten trainers, inclusief het onderhouden en uitbouwen hiervan. Dit betreft zowel eigen personeel als tijdelijk ingehuurd trainers; 4. Beschrijf hoe het evaluatieproces is ingericht en hoe geborgd is dat evaluaties en feedback van deelnemers en opdrachtgevers bijdraagt aan continu verbeteren.
---------------------------------	--

	<p>Voorwaarden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de beoordeling van deze wens wordt het beoordelingskader in §5.3 gehanteerd. • Het antwoord op wens 1 bestaat uit maximaal drie (3) A4-pagina's. • Verder gelden er vormvereisten zoals beschreven in §6.2.
--	--

5.3.2 Wens 2: Didactische kwaliteit en differentiatie

<p>wens 2 (max. 120 punten)</p>	<p>Doelstelling van de wens</p> <p>De aanbestedende dienst vindt het belangrijk dat de opbouw en inrichting van trainingen aansprekend zijn voor de doelgroep en aansluiten op het realiseren van de leerdoelen, waarbij de opbouw en werkwijze, inclusief voorbereiding en nazorg, bijdragen aan de transfer naar de werksituatie en het bestendigen hiervan.</p> <p>Onderdelen van het antwoord</p> <p>Beschrijf een tweedaagse standaard training die u aanbiedt in dit perceel, met daarbij tevens aandacht voor voorbereiding en nazorg, en voor het samenspel tussen de leeractiviteit, de werkcontext en de persoonlijke situatie van de deelnemer. Voor het antwoord van wens 2 dient u minimaal de onderstaande elementen te beschrijven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beschrijf de opbouw en geef aan waarom u voor deze opbouw en (didactische) werkvormen heeft gekozen en op welke wijze deze bijdragen aan het bereiken van de leerdoelen (inclusief competenties). Naast duidelijkheid over de opbouw en aanpak dient uw antwoord duidelijkheid te geven over de (didactische) onderbouwing ten aanzien van de gemaakte keuzes. Welke afwegingen worden er gemaakt om bepaalde werkvormen juist wel of niet in te zetten. 2. Beschrijf tevens hoe Cursisten voorafgaand, tijdens en na afronding van de training gefaciliteerd worden in het behalen van de persoonlijke leerdoelen. Hoe worden Cursisten voorbereid (geactiveerd, gemotiveerd) en hoe wordt hierbij ingespeeld op (verschillen in) kennisniveau, werkcontext en persoonlijke leervragen binnen de groep. <p>Voorwaarden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de beoordeling van deze wens wordt het beoordelingskader in §5.3 gehanteerd. • Het antwoord op wens 2 bestaat uit maximaal vier (4) A4-pagina's. • Verder gelden er vormvereisten zoals beschreven in §6.2.
--	--

5.21.2. De beoordelingstabel wordt in paragraaf 5.3.4 van het beschrijvend document weergegeven, als volgt.

5.3.4 Beoordelingstabel voor wens 1, 2 en 3

Let op, deze paragraaf heeft alleen betrekking op de beoordeling van wens 1, 2 en 3. De beoordeling van wens 4 staat beschreven in §5.3.5 en Bijlage G - Antwoord wens 4 (Breedte van trainingsassortiment). Voor wens 1, 2 en 3 geldt dat een puntenscore wordt toegekend volgens onderstaande beoordelingstabel. Per

beoordeling wordt een omreken-percentage gebruikt om het aantal punten per wens en beoordeling te bepalen.

Beoorde- ling	Betekenis van de score	Puntenscore		
		Wens 1	Wens 2	Wens 3
Uitstekend	Het antwoord van de wens is uitstekend. Het antwoord sluit uitstekend aan op de behoefte van de aanbestedende dienst. Het antwoord is volledig en sluit uitstekend aan op de doelstelling van de wens en is uitstekend onderbouwd.	160,0 Punten	120,0 Punten	80,0 Punten
Goed	Het antwoord van de wens goed. Het antwoord sluit goed aan op de behoefte van de aanbestedende dienst. Het antwoord is volledig en sluit goed aan op de doelstelling van de wens en is goed onderbouwd.	96,0 Punten	72,0 Punten	48,0 Punten
Voldoende	Het antwoord van de wens is voldoende. Het antwoord sluit voldoende aan op de behoefte van de aanbestedende dienst. Het antwoord is (nagenoeg) volledig en sluit voldoende aan op de doelstelling van de wens en is voldoende onderbouwd.	48,0 Punten	36,0 Punten	24,0 Punten
Slecht	Het antwoord van de wens is onvoldoende. Het antwoord sluit onvoldoende aan op de behoefte van de aanbestedende dienst en/of het antwoord is onvolledig en/of het antwoord sluit onvoldoende aan op de doelstelling van de wens en/of is slecht onderbouwd.	16,0 Punten	12,0 Punten	8,0 Punten

5.21.3. In paragraaf 5.2 'Wensen' van het beschrijvend document staat onder meer het volgende:

'Indien Inschrijver inschrijft op meerdere percelen, moet zij per perceel alle afzonderlijke (sub)gunningscriteria beantwoorden. De gehanteerde wensen zijn voor alle percelen hetzelfde, daarom is het toegestaan om (daar waar het antwoord geen perceelspecifiek karakter heeft) hetzelfde antwoord aan te houden. Echter, u dient het volledige antwoord uit te werken en NIET te verwijzen naar het antwoord in een ander perceel.'

Ondernemer

5.22. Ondernemer klaagt dat (uit de motivering blijkt dat) zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat hij niet de minimale score op de kwalitatieve subgunningscriteria zou hebben behaald. De beoordeling van zijn inschrijving op de verschillende percelen voor wat betreft twee wensen bevat onjuistheden en onduidelijkheden. Ondernemer onderbouwt dit als volgt.

5.22.1. Ondernemer geeft allereerst aan dat hij de wensen 1 tot en met 3 voor alle percelen waarop hij heeft ingeschreven grotendeels uniform heeft beantwoord, omdat de omschreven wensen in paragraaf 5.3 van het beschrijvend document voor alle percelen van de aanbesteding gelijkkluidend waren. Ondernemer merkt op dat ook aanbesteder de motivering van de scoretoekenning in de afwijzingsbrieven van 9 mei 2025 grotendeels gelijkkluidend heeft omschreven. Daarom heeft ondernemer in deze klacht volstaan met een algemene toelichting op zijn standpunt, aldus ondernemer.

- 5.22.2. Ten aanzien van wens 1, waarin gevraagd wordt toe te lichten op welke wijze de kwaliteit van de trainingen en trainers door de inschrijver gewaarborgd zouden worden, stelt ondernemer dat onbegrijpelijk is dat hem ten aanzien van deze wens op ieder van de percelen de zeer lage score van 16 van de 160 te behalen punten is toegekend. De kritiek van de beoordelingscommissie dat de inschrijving van ondernemer geen blijk geeft van een duidelijke borging van de kwaliteit en actualiteit van de trainingen en de trainers en dat de vier elementen uit de wens niet of niet volledig zijn behandeld, is volgens ondernemer onterecht.
- 5.22.3. Voor wat betreft het eerste element van wens 1 (Toekomstige ontwikkelingen voor het opleidingsaanbod dat onderwerp is van het betreffende perceel en de doorvertaling daarvan in de trainingen van de inschrijver) is het volgens ondernemer onbegrijpelijk dat de beoordelingscommissie in haar beoordeling van dit eerste element heeft geoordeeld dat dit eerste element in het antwoord *zou ontbreken*, met als reden dat bij de beantwoording van wens 1 identieke antwoorden voor alle percelen zouden zijn gebruikt (cursivering door Commissie). Volgens ondernemer was het op grond van paragraaf 5.2 van het beschrijvend document toegestaan dezelfde antwoorden te geven op de vier wensen voor alle percelen. Daarnaast wijst ondernemer erop dat hij technologische ontwikkelingen zoals AI en Machine Learning nauwgezet volgt en dat hij wel degelijk is ingegaan op deze ontwikkelingen die van invloed zijn op de percelen en de doorvertaling daarvan in het trainingsaanbod met concrete voorbeelden. Ondernemer erkent dat op onderdelen van zijn inschrijving aanvulling gewenst zou zijn geweest, maar het oordeel van aanbesteder dat hij het eerste antwoordelement van wens 1 niet zou hebben beantwoord, is niet rechtvaardig en rechtvaardigt niet de score van 16 volgens ondernemer.
- 5.22.4. Voor wat betreft het tweede element van wens 1 (Borging van zowel het didactisch als inhoudelijk up-to-date houden en blijven van de trainingen) stelt ondernemer dat hij ook heeft aangegeven dat hij een geautoriseerde Learning Partner is van toonaangevende ICT-leveranciers. Deze samenwerking garandeert actuele, wereldwijd aangeboden trainingen. Ten aanzien van het derde en vierde element van wens 1 (Borging van zowel de vakinhoudelijke als didactische expertise van de trainers, en De inrichting van het evaluatieproces en de verwerking van feedback door deelnemers en opdrachtgevers) stelt ondernemer dat hij heeft aangegeven dat trainers na selectie door ondernemer worden gecertificeerd door de leveranciers zelf, inclusief beoordeling door een proctor op vaardigheden zoals effectieve communicatie, kennisoverdracht en gebruik van digitale leermiddelen en dat evaluaties worden opgeslagen, gekoppeld aan de training en besproken in kwartaalreviews met betrokkenen zoals directie en operations. Uit het bovenstaande volgt volgens ondernemer dat de trainingen en de trainers van ondernemer van hoge kwaliteit zijn.
- 5.22.5. Ten aanzien van wens 2, waarin wordt gevraagd naar de didactische kwaliteit en differentiatie van de trainingen, is volgens ondernemer ook de score 12 van de 120 te behalen punten voor ieder van de percelen onbegrijpelijk. Ondernemer stelt dat zijn beantwoording van deze wens goeddeels beantwoordt aan het door AD omschreven doel en bovendien alle gevraagde elementen bevat.
- 5.22.6. Ondernemer stelt dat hij voor wens 2 per perceel, zoals gevraagd, is ingegaan op een concrete training. Als voorbeeld dat het antwoord van ondernemer goeddeels beantwoordde aan het doel en alle gevraagde elementen, verwijst ondernemer naar zijn antwoord ten aanzien van perceel 15, waaruit zou blijken dat concreet en duidelijk is omschreven wat de opbouw van de cursus is, welke onderwerpen worden behandeld, en welke werkvormen worden gehanteerd. Ondernemer stelt dat het zich laat aanzien dat aanbesteder op deze onderwerpen geen acht heeft geslagen.

- 5.22.7. Ook ten aanzien van wens 2 kan ondernemer begrijpen dat de beoordelingscommissie op bepaalde onderdelen wellicht meer diepgang had willen zien en dat zij op die onderdelen een bepaalde puntenaftrek geïndiceerd heeft geacht, maar de grondtoon van de beoordeling, inhoudende dat de beantwoording door ondernemer 'slecht', 'onvolledig' en 'onbegrijpelijk' is en 'onvoldoende aansluit op de doelstelling van de wens', is onbegrijpelijk. Zo ook de onbegrijpelijk lage score van 12 van de 120 te behalen punten.
- 5.22.8. Ten aanzien van wens 3 heeft ondernemer in zijn klacht bij het klachtenmeldpunt van aanbesteder kenbaar gemaakt dat zijn bezwaar zich vooralsnog niet richt op de beoordeling van wens 3.
- 5.22.9. Als oplossing van de klacht stelt ondernemer een pro forma beoordeling van wens 4 en prijs voor, met mededeling van de punten die hij en de voorlopig winnaars op dit criterium hebben behaald samen met de plaats in rangorde waarop ondernemer zou zijn geëindigd wanneer hij de minimale score op wens 1 tot en met 3 zou hebben behaald.

Aanbesteder

- 5.23. Aanbesteder meent dat zijn beoordeling van de inschrijvingen van ondernemer ten aanzien van de drie wensen bij de verschillende percelen geen inhoudelijke onjuistheden dan wel onduidelijkheden bevat, en onderbouwt dit als volgt.
 - 5.23.1. Als opmerking vooraf stelt aanbesteder dat het in deze aanbesteding – anders dan dat ondernemer suggereerde – aan inschrijvers was de wensen per perceel te beantwoorden. Wensen waarbij een perceelspecifiek antwoord werd uitgevraagd moesten mede conform paragraaf 5.2 'Wensen' van het beschrijvend document ook daadwerkelijk perceelspecifiek worden beantwoord. Dat ondernemer desondanks heeft besloten de wensen over alle percelen naar eigen zeggen (grotendeels) "uniform" te beantwoorden en in het verlengde daarvan een groot aantal punten heeft laten liggen, komt vanzelfsprekend voor eigen rekening en risico van ondernemer, aldus aanbesteder.
 - 5.23.2. Ten aanzien van wens 1 stelt aanbesteder dat het eerste element dat in het antwoord aan bod diende te komen ('het beschrijven van de ontwikkelingen die nu en voor de komende jaren van invloed zijn op dit perceel') in de inschrijving van ondernemer geheel ontbrak. Ondernemer heeft in paragraaf 1.2 (didactische expertise trainers) van zijn inschrijvingen bij wens 1 wel een algemene opsomming gegeven van trends die de opleidingsmarkt voor IV gerichte trainingen beïnvloeden (AI, Machine Learning, Cloud, CyberSecurity, Automatisering, Duurzame IT en Internet of Things), maar is niet ingegaan op de gevraagde ontwikkelingen die van invloed zijn op het perceel met een doorvertaling naar het eigen traingingsaanbod. Aanbesteder stelt dat het antwoord op de vraag in het eerste element zich niet leende voor een dergelijk algemeen antwoord als ondernemer heeft gegeven, omdat in deze vraag van wens 1 om een perceelspecifiek antwoord werd gevraagd. Dit alles maakt op zichzelf al dat ondernemer nimmer een score 'voldoende' voor wens 1 kon behalen, omdat het antwoord van ondernemer onvolledig is (score: 'slecht').
 - 5.23.3. Aanbesteder stelt dat ondernemer bovendien vraag 2 in wens 1 onvoldoende heeft beantwoord. Uit de beantwoording van deze vraag volgt niet hoe de strategische samenwerking met ICT leveranciers is ingericht, hoe aanpassingen in aangeboden trainingen zouden worden doorgevoerd en hoe de genoemde kwaliteitscontrole precies zou worden ingericht. Ook dat maakt volgens aanbesteder dat hij de beantwoording van ondernemer van wens 1 terecht als 'slecht' heeft beoordeeld.

- 5.23.4. Ten aanzien van de beoordeling van wens 2 stelt aanbesteder dat de klacht van ondernemer moet worden afgewezen. Ondernemer volstaat in zijn klacht met de stelling dat zijn toelichting 'goeddeels beantwoordt aan de door de Staat omschreven doel en voorts de gewenste elementen bevat'. Aanbesteder is van mening dat wanneer ondernemer zich op het standpunt stelt dat de beoordeling van deze wens geen stand kan houden, hij dan ook de motivering van aanbesteder ten aanzien van deze wens per perceel gedetailleerd moet langs lopen en inzichtelijk moet maken waar de beoordeling van de Staat tekortschiet. Dat heeft ondernemer niet gedaan.
- 5.23.5. De stelling van ondernemer dat hij op elk van de percelen is ingegaan op een concrete training, zoals gevraagd in wens 2, snijdt volgens aanbesteder evenmin hout. Het benoemen van een concrete training is slechts een minimumvereiste. De opbouw van de training en de omschrijving van zijn werkvormen, omschrijft ondernemer echter slechts op hoofdlijnen. De stelling van ondernemer dat hij, zoals gevraagd, een aantal werkvormen heeft benoemd, te weten 'Networking, Understanding Scanning and Vulnerabilities, Network Technologies, TCP/IP, Microsoft Packages', overtuigt eveneens niet. Volgens aanbesteder heeft ondernemer deze werkvormen niet benoemd als 'werkvormen', maar als 'gebieden' waarvoor naar eigen zeggen voorkennis noodzakelijk is om de training te kunnen volgen. Bovendien heeft ondernemer niet duidelijk gemaakt of, en zo ja, hoe deze 'gebieden' terugkomen in de training. Ook de didactische onderbouwing van de training laat te wensen over volgens aanbesteder. De score 'slecht' voor wens 2 is dan ook terecht, aldus aanbesteder. Tot slot merkt aanbesteder op dat ook ondernemer erkent dat haar beantwoording van wens 2 diepgang mist.
- 5.23.6. Tot besluit eindigt aanbesteder met de verwijzing naar het heersende uitgangspunt dat een aanbesteder een discretionaire bevoegdheid heeft bij de beoordeling van inschrijvingen.

Beoordeling Commissie

- 5.23.7. De Commissie acht dit klachtonderdeel **ongegrond**. De Commissie is van oordeel dat ondernemer niet aannemelijk heeft gemaakt dat zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat de beoordelingscommissie hem een hogere score had moeten geven voor zijn antwoorden op de wensen 1 en 2. Aanbesteder heeft in redelijkheid kunnen oordelen dat de antwoorden van ondernemer op wens 1 en wens 2 als 'niet volledig' moesten worden gekwalificeerd en tot de score 'slecht' moesten leiden. Van procedurele dan wel inhoudelijke onjuistheden c.q. onduidelijkheden, die zouden kunnen meebrengen dat de gunningsbeslissing ten aanzien van beide wensen niet deugt, is de Commissie niet gebleken.
- 5.24. De Commissie legt hierna uit hoe zij tot deze beslissing is gekomen...

Toetsingskader

- 5.25. De Commissie betreft bij haar oordeel het volgende toetsingskader.
- 5.25.1. De Commissie stelt voorop dat een aanbestedende dienst ondernemers gelijk moet behandelen. Het gelijkheidsbeginsel is voor Europese procedures neergelegd in artikel 1.8 Aw 2012. Uit het gelijkheidsbeginsel volgt het transparantiebeginsel dat aanbestedende diensten verplicht transparant te handelen, zodat naleving van het gelijkheidsbeginsel kan worden gecontroleerd. (zie bijv. HvJ EG 29 april 2004, C-496/99, *Succhi di Frutta*, r.o. 108-109). Het transparantiebeginsel is neergelegd in artikel 1.9 lid 1 Aw 2012.

- 5.25.2. Op grond van deze beginselen van het aanbestedingsrecht dient een aanbestedende dienst nauwgezet de door hemzelf vastgestelde criteria in acht te nemen (HvJ EU 10 oktober 2013, zaak C-336/12, Manova, r.o. 38-40; Hoge Raad 27 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:757, r.o. 3.6.3). Een aanbestedende dienst is dan ook gehouden om een inschrijving overeenkomstig de door hem gestelde eisen te beoordelen en mag geen afwegingsregels of subcriteria toepassen die hij niet vooraf ter kennis van de inschrijvers heeft gebracht, omdat anders in strijd met het transparantie- en gelijkheidsbeginsel zou worden gehandeld (zie onder meer Advies 564, ov. 5.2.3 en daar aangehaalde jurisprudentie).
- 5.25.3. De transparantieverplichting is met betrekking tot kwalitatieve gunningscriteria in de jurisprudentie als volgt, in de zogenaamde drieledige toets, geconcretiseerd. Van belang is dat (i) zodanige criteria worden geformuleerd dat het voor een kandidaat-inschrijver volstrekt duidelijk is aan welke kwaliteitseisen hij moet voldoen, (ii) de inschrijvingen aan de hand van een zo objectief mogelijk systeem worden beoordeeld en (iii) de aanbestedende dienst zijn uiteindelijke keuze motiveert op een wijze die het voor de afgewezen inschrijvers mogelijk maakt om (a) de wijze waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden te toetsen en (b) te controleren of de beoordeling de (voorlopige) gunningsbeslissing rechtvaardigt.
- 5.25.4. De Commissie overweegt dat voor het overige geldt dat de aanbestedende dienst binnen de kaders van de hierboven genoemde drieledige toets een ruime beoordelingsvrijheid heeft bij de beoordeling van kwalitatieve criteria. In beginsel moet worden uitgegaan van de deskundigheid van de aangewezen beoordelingscommissie. Slechts indien sprake is van procedurele dan wel inhoudelijke onjuistheden c.q. onduidelijkheden, die zouden kunnen meebrengen dat de gunningsbeslissing niet deugt, is plaats voor ingrijpen door de rechter (zie bijv. Vزر. Rechtbank Den Haag 21 december 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:18433, r.o. 4.2; Advies 259 ov. 5.4.1).

Onderzoek Commissie

- 5.26. De Commissie gaat nu over tot behandeling van dit klachtonderdeel.
- 5.27. De vraag die de Commissie moet beantwoorden is of de door aanbesteder gegeven motivering voor de scores die hij heeft toegekend aan de antwoorden van ondernemer op wens 1 en wens 2 de gunningsbeslissing kan dragen. De Commissie zal deze vraag in het onderstaande per wens beantwoorden.

I. Beoordeling wens 1

- 5.28. De Commissie onderzoekt allereerst de motivering van aanbesteder voor de toegekende score aan het antwoord van ondernemer op wens 1 met als titel 'Vakinhoudelijke expertise en kwaliteit van trainingen en trainers'.
- 5.29. De motivering die aanbesteder heeft gegeven in zijn gunningsbrief van 9 mei 2025 voor zijn beoordeling van de antwoorden van ondernemer op wens 1, is voor alle percelen waarop ondernemer heeft ingeschreven gelijkloidend, en is, voor zover relevant, als volgt.

'Score op Wens 1: Vakinhoudelijke expertise en kwaliteit van trainingen en trainers

Uw antwoord op wens 1 is met een "Slecht" beoordeeld en dit staat gelijk aan 16,0 punten. De door u behaalde score is in onderstaande tabel nader toegelicht.

Wens 1 is beoordeeld met de score slecht. Het antwoord is onvolledig en sluit onvoldoende aan op de doelstelling van de wens. Onderstaand treft u per onderdeel van de wens een nadere toelichting op de behaalde score.

Door Inschrijver is voor wens 1 gekozen voor een identiek antwoord voor het beantwoorden van alle onderdelen die in de wens aan bod komen. Het eerste element dat in het antwoord aan bod dient te komen ontbreekt daarmee in zijn geheel, namelijk 'het beschrijven van de ontwikkelingen die nu en voor de komende jaren van invloed zijn op dit perceel'. In 1.2 wordt een algemene opsomming gegeven van trends die de opleidingsmarkt voor IV gerichte trainingen beïnvloeden (AI, Machine Learning, Cloud, CyberSecurity, Automatisering, Duurzame IT en Internet of Things), maar zonder de gevraagde specifieke vertaalslag naar het betreffende perceel. Tevens ontbreekt de gevraagde doorvertaling van ontwikkelingen die van invloed zijn op het perceel naar het eigen trainingsaanbod. Het eerste element van de vraag is hierdoor niet beantwoord. Door het ontbreken hiervan is de aanbestedende dienst genoodzaakt om het antwoord als onvolledig te classificeren. Hierdoor sluit het antwoord ook onvoldoende aan op de doelstelling van de wens, omdat de beantwoording niet aansluit op het perceel waarop ingeschreven is.

Door Inschrijver wordt onvoldoende beantwoord en onderbouwd hoe geborgd is dat trainingen zowel didactisch als inhoudelijk up-to-date zijn en blijven. Inschrijver geeft aan dat het up-to-date blijven is geborgd door strategische samenwerkingen met ICT leveranciers en kwaliteitscontrole door trainers, deelnemers en opdrachtgever. Het hoe wordt echter onvoldoende beantwoord. Er wordt niet aangegeven hoe de strategische samenwerking is ingericht en hoe aanpassingen in aangeboden trainingen worden doorgevoerd. Ook blijft onduidelijk hoe de genoemde kwaliteitscontrole precies is ingericht. Uit de beantwoording blijkt daardoor onvoldoende welke maatregelen/processen/rolhouders ervoor zorgen dat de didactische en inhoudelijke kwaliteit van trainingen geborgd is en blijft.

Ten aanzien van het borgen van de vakinhoudelijke en didactische expertise van in te zetten trainers is zowel aandacht voor het selectieproces als voor het onderhouden en uitbouwen van de vakinhoudelijke en didactische expertise. Het selectieproces is zeer uitgebreid omschreven en bestaat uit vijf stappen die uitgebreid worden toegelicht (beoordeling praktische kennis, beoordeling inhoudelijke kennis, beoordeling didactische kwaliteit, toetsing vereiste voorbereidingen certificeringproces en certificering door leverancier). Ook worden diverse passende maatregelen genoemd om invulling te geven aan het borgen en uitbouwen van expertise; workshops, en train-the-trainer programma's, deelname aan IT-events, toegang tot kennisbanken en digitale leeromgevingen, certificeringsprogramma's en jaarlijks ontwikkelingsgesprekken met persoonlijke ontwikkeldoelen. Welke rol inschrijver invult in het stimuleren/faciliteren hiervan had met name voor de workshops, de train-the-trainer programma's en de IT-events nader geconcretiseerd kunnen worden.

Het evaluatieproces wordt zeer uitgebreid en duidelijk beschreven en geeft duidelijkheid over proces, rollen en verantwoordelijkheden. Zowel tijdens als na de training is aandacht voor feedback/evaluatie. Naast een evaluatie door de deelnemers is aandacht voor nabesprekingen met de opdrachtgever (indien van toepassing). Ook de stap van evalueren naar continu verbeteren wordt overtuigend beantwoord. Evaluaties worden opgeslagen in het Event Manager systeem (EMAN) en gedeeld met alle betrokken partijen, zoals de trainers en de leveranciers. Acute verbeterpunten worden direct opgepakt en vastgelegd. Door de Directeur Operations wordt elk kwartaal een kwaliteitsreview meeting georganiseerd, waarin feedback wordt besproken en verbeteracties worden belegd. In Follow-up sessies wordt de voortgang van de geïmplementeerde verbeteringen gemonitord en gecontroleerd of de genomen maatregelen effectief zijn. De beantwoording overtuigt dat er een sterke focus is op continue verbetering.'

- 5.30. De Commissie is van oordeel dat de motivering van aanbestedder voor de toegekende score aan het antwoord van ondernemer op wens 1 de gunningsbeslissing kan dragen. Zij baseert haar oordeel op het volgende.
- 5.30.1. Wat betreft het eerste element dat bij wens 1 beantwoord moest worden ('Beschrijf welke ontwikkelingen u ziet die nu en voor de komende jaren van invloed zijn op dit perceel, licht daarbij tevens met voorbeelden toe hoe dit zich doorvertaalt in uw trainingsaanbod') ziet de Commissie dat ondernemer niet is ingegaan op de vraag die in dit eerste element wordt gesteld. De Commissie volgt daarmee het oordeel van aanbestedder dat het eerste element in de beantwoording 'in zijn geheel ontbreekt'. Ondernemer heeft in zijn antwoord op wens 1 een hoofdstukindeling gemaakt die de volgorde van de elementen uit wens 1 volgt, maar waarbij het eerste element is overgeslagen. De hoofdstukindeling die ondernemer heeft gehanteerd is als volgt: (1.1) Borging actualiteit van de training; (1.2) Borging vakinhoudelijke en didactische expertise trainer; en, (1.3) Evaluatieproces. De kopjes bij deze hoofdstukken komen qua onderwerp overeen met achtereenvolgens element 2, 3 en 4. De Commissie is het eens met ondernemer dat hij wel is ingegaan op nieuwe technologische ontwikkelingen zoals AI en Machine Learning, waarbij hij heeft aangegeven dat hij verwacht dat deze een grote rol zullen gaan spelen op het vlak van de ontwikkeling van trainingen. De Commissie ziet echter dat ondernemer deze ontwikkelingen niet heeft benoemd in het kader van de beantwoording van element 1, maar in het kader van het geven van een voorbeeld hoe hij de trainingen actueel kan houden zoals gevraagd in element 2 van wens 1. In ieder geval mist de Commissie bij het benoemen van deze ontwikkelingen een doorvertaling naar de het type training waarop per perceel kan worden ingeschreven.
- 5.30.2. Wat betreft het tweede element van wens 1 ('Beschrijf hoe geborgd is dat trainingen zowel didactisch als inhoudelijk up-to-date zijn en blijven. Beschrijf daarbij tevens hoe invulling gegeven wordt aan het komen tot en doorvoeren van aanpassingen in de aangeboden trainingen') begrijpt de Commissie het oordeel van aanbestedder dat ondernemer onvoldoende heeft beantwoord en onderbouwd hoe geborgd is dat trainingen zowel didactisch als inhoudelijk up-to-date zijn en blijven. Ondernemer geeft aan dat hij samenwerkt met toonaangevende ICT-leveranciers waardoor de actualiteit van de trainingen is gegarandeerd, maar geeft niet aan hoe die samenwerking ervoor zorgt dat de actualiteit van de trainingen zowel inhoudelijk als didactisch is gegarandeerd.
- 5.30.3. Wat betreft het derde en vierde element, is de Commissie van oordeel dat de klacht van ondernemer ten aanzien van deze elementen gebaseerd is op een onjuiste interpretatie van de feiten en daarmee feitelijke grondslag mist. Ondernemer stelt in zijn klacht dat hij, in tegenstelling tot wat aanbestedder heeft geoordeeld, wel is ingegaan op vragen die aanbestedder heeft gesteld in deze twee laatste elementen en dat hij daarmee wel heeft aangetoond dat hij structureel en onafhankelijk borgt dat onder meer de trainers van hoge kwaliteit zijn. De Commissie leest echter in de beoordeling van aanbestedder ten aanzien van deze elementen niet dat ondernemer de vragen in deze elementen niet naar behoren zou hebben beantwoord. Integendeel, aanbestedder gebruikt woorden als 'zeer goed omschreven' en 'zeer uitgebreid en duidelijk beschreven'. Aanbestedder benoemt in zijn beoordeling ten aanzien van het derde element slechts een minpuntje, namelijk dat de concretisering van de rol van ondernemer betreft ten aanzien van het uitbouwen en borgen van de expertise van de trainers. De beoordeling van het antwoord van ondernemer op het vierde element is enkel positief.
- 5.30.4. De conclusie van de Commissie is dat aanbestedder in redelijkheid kon oordelen dat het antwoord van ondernemer op wens 1, gezien diens beantwoording van de eerste twee elementen van de wens en gelet op de beoordelingstabel in paragraaf 5.3.4 van het beschrijvend document, als 'niet volledig' moesten worden

gekwalficeerd en tot de score 'slecht' moesten leiden, dat staat voor 16 punten. Van procedurele dan wel inhoudelijke onjuistheden c.q. onduidelijkheden, die zouden kunnen meebrengen dat de gunningsbeslissing niet deugt, is de Commissie niet gebleken.

II. Beoordeling wens 2

- 5.31. Vervolgens onderzoekt de Commissie of de motivering van aanbesteder voor de toegekende score aan het antwoord van ondernemer op wens 2 met als titel 'Didactische kwaliteit en differentiatie', de gunningsbeslissing kan dragen.
- 5.32. De motivering die aanbesteder heeft gegeven in zijn gunningsbrief van 9 mei 2025 voor zijn beoordeling van de antwoorden van ondernemer op wens 2, is voor alle percelen waarop ondernemer heeft ingeschreven gelijkloidend, en is, voor zover relevant, als volgt.

'Score op Wens 2: Didactische kwaliteit en differentiatie

Uw antwoord op wens 2 is met een "Slecht" beoordeeld en dit staat gelijk aan 12,0 punten. De door u behaalde score is in onderstaande tabel nader toegelicht.

Uw antwoord op wens 2 is beoordeeld met de score slecht. Het antwoord sluit onvoldoende aan op de behoefte van de aanbestedende dienst, is onvolledig en het antwoord sluit onvoldoende aan op de doelstelling van de wens en is slecht onderbouwd. Hieronder staat per onderdeel van de wens een nadere toelichting op de behaalde score.

Het antwoord bevat wel een beschrijving van een training ("[titel training]") die past binnen de scope van Perceel [nummer perceel]: Red Hat. De voorgestelde training bestaat uit vijf onderdelen, te weten: "Introductie", "Theoretische inleiding per onderwerp", "Praktisch oefenen per onderwerp", "Evaluatie en reflectie" en "Afsluiting". Het antwoord maakt niet inzichtelijk welke inhoudelijke onderwerpen precies worden behandeld in de training, en in welke volgorde de lesactiviteiten en werkvormen precies plaatsvinden. (...) Aangezien de inhoudelijke opbouw van de training zo summier is beschreven, is de diepgang van de training, en daarmee het leerrendement en de transfer naar de werksituatie, is onvoldoende inzichtelijk gemaakt. Hierdoor kan slecht beoordeeld worden in hoeverre deze training aansprekend is voor de doelgroep en of de training effectief bijdraagt aan het realiseren van de leerdoelen en ontwikkelen van competenties. Naar oordeel van het beoordelingsteam sluit het antwoord onvoldoende aan op de behoefte van de aanbestedende dienst omdat de hoofdvraag van de wens onvoldoende is beantwoord. Als gevolg daarvan sluit het antwoord onvoldoende aan op het doel van de wens.

Het antwoord is onvoldoende onderbouwd, zo blijft de didactische onderbouwing van de training onderbelicht. In het antwoord wordt namelijk niet duidelijk welke didactische werkvormen en maatregelen per trainingsonderdeel worden toegepast om het leerrendement van de cursisten en de transfer naar de werksituatie te bevorderen. Inschrijver kiest voor een "blended learning werkvorm", maar het antwoord maakt niet helder hiervoor is gekozen of hoe inschrijver dit invult in de voorgestelde training. Een toelichting op de afweging tussen- en keuze voor de verschillende werkvormen, oefeningen, tools, theorieën en applicaties ontbreekt in het antwoord. Het antwoord bevat een beschrijving van activiteiten, onderwerpen en werkvormen (zoals presentaties, discussies, praktijkoefeningen en spelvormen), maar een inhoudelijke toelichting op de onderwerpen of didactische onderbouwing van de training mist. Bovendien is de didactische onderbouwing niet specifiek voor deze training uitgewerkt, maar is benoemd dat "de meeste trainingen" werkvormen combineren. Op basis van het antwoord wordt niet onduidelijk hoe de didactische werkvormen van de voorgestelde training bijdragen aan de

leerdoelen en beoogde competenties van de training. In het antwoord is namelijk geen directe relatie gelegd tussen de training en transfer van het geleerde naar de werksituatie. Inschrijver kon dit bijvoorbeeld beter doen door concreet te benoemen tot welk leerresultaat elke werkvorm leidt, en hoe dit leerresultaat vervolgens bijdraagt aan een bepaalde competenties, leerdoelen en bestending van het geleerde. Om voorgenoemde verbeterpunten sluit het antwoord onvoldoende aan op het doel van de wens, en blijft onduidelijk voor het beoordelingsteam in hoeverre de training effectief bijdraagt aan de leerdoelen en competenties.

De beschrijving hoe cursisten voor, tijdens en na de training worden gefaciliteerd in het behalen van persoonlijke doelen is summier beschreven.

(...)

Het antwoord is onvolledig en onvoldoende onderbouwd dat rechtvaardigt niet de score voldoende. In de wens is namelijk gevraagd om te beschrijven hoe er precies wordt gedifferentieerd naar verschillen in het niveau van cursisten, diens werkcontext en persoonlijke leervragen maar deze zaken komen niet expliciet naar voren in het antwoord. In het antwoord is de doelgroep van de training kort beschreven, namelijk: "iedere netwerkengineer die [naam training] gaat gebruiken voor centraal netwerkautomatisering". Aangezien deze doelgroep vrij breed beschreven is, en het gewenste instapniveau niet is beschreven (bijvoorbeeld aan de hand van het KWIV raamwerk, bepaalde voorkennis of ervaring), kunnen significante verschillen ontstaan tussen de cursisten die de training gaan volgen. Significante verschillen tussen cursisten kunnen schadelijk zijn voor het leerrendement van (een deel van) de cursisten, omdat hierdoor mogelijk niet iedereen op zijn of haar eigen niveau wordt uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen. In totaliteit is onvoldoende onderbouwing gegeven over welke didactische aanpassingen tijdens de voorgestelde training mogelijk zijn, en waarom en in welke situaties voor bepaalde differentiatie wordt gekozen.'

- 5.32.1. De Commissie is van oordeel dat ook ten aanzien van wens 2 geldt dat de motivering van aanbesteder voor de toegekende score aan het antwoord van ondernemer op deze wens de gunningsbeslissing kan dragen. Zij baseert haar oordeel op het volgende.
- 5.32.2. De Commissie begrijpt uit de titel van wens 2 dat aanbesteder in het antwoord op vraag 2 in ieder geval inzicht wil verkrijgen in de didactische kwaliteiten van de inschrijver. Uit de term 'differentiatie' in de titel begrijpt de Commissie dat aanbesteder deze kwaliteiten wenst te toetsen aan de hand van de uitleg die een inschrijver geeft over hoe hij denkt de lesstof van een training te kunnen afstemmen op de gestelde leerdoelen en de behoeften van de individuele deelnemers. In wens 2 wordt gevraagd een tweedaagse standaard training te beschrijven voor het perceel waarop wordt ingeschreven, waarin in ieder geval ingegaan wordt op de onderwerpen die in de titel van wens 2 worden aangegeven.
- 5.32.3. De Commissie ziet in de inschrijvingen van ondernemer op de verschillende percellen, dat ondernemer per perceel, zoals gevraagd, een specifieke training benoemt ten aanzien waarvan hij in het kort het leerdoel van de training omschrijft, de doelgroep waarvoor de betreffende training is bestemd en de voorbereiding die de betreffende training vergt. In zoverre volgt de Commissie de stelling van ondernemer dat hij per perceel overeenkomstig de vraag in wens 2 is ingegaan op een concrete training. De stelling van aanbesteder dat de inhoudelijke opbouw van de trainingen niet inzichtelijk is en te summier is beschreven acht de Commissie echter begrijpelijk.
- 5.32.4. Gevraagd wordt de opbouw en inrichting van de training te laten aansluiten op de doelgroep en het leerdoel voor de training. Ondernemer geeft echter voor alle

trainingen die hij benoemt eenzelfde algemene opbouw, beginnend bij 'Introductie', 'Inleiding', 'Oefenen' tot en met 'Evaluatie en reflectie'. Ondernemer bespreekt niet per training welke onderwerpen aan bod komen in de afzonderlijke onderdelen, en laat daarmee de inrichting van de training open en slaat geen acht op de afstemming van de inhoud van iedere training op de afzonderlijke leerdoelen en leerbehoeften van de deelnemers.

- 5.32.5. Ook wordt gevraagd de didactische werkvormen voor een training te beschrijven en waarom voor een specifieke werkvorm wel of niet wordt gekozen. De Commissie begrijpt dat aanbesteder daarmee inzicht wenst te verkrijgen aan de hand van welke lesmethodes (didactische werkvormen) hij denkt de inhoud van de lesstof van een training het beste te kunnen overbrengen, waarbij inschrijver ook oog houdt voor de gestelde leerdoelen voor de betreffende training en individuele behoeften van de deelnemers. De Commissie ziet in de inschrijvingen van ondernemer dat hij een vijftal didactische werkvormen benoemt en een operationele werkvorm. Deze werkvormen zijn voor vrijwel alle afzonderlijke trainingen per perceel hetzelfde. Bij een drietal trainingen (voor perceel 10, 11 en 13) geeft ondernemer bovendien aan dat niet alle trainingen zich lenen voor alle werkvormen. Voor welke specifieke werkvorm of werkvormen ondernemer dan kiest kan de Commissie niet terugvinden in de inschrijvingen van ondernemer. Ook legt ondernemer niet uit waarom hij juist niet kiest voor een bepaald type werkvorm zoals gevraagd. Daarmee ontbreekt ook een uitleg over hoe ondernemer denkt de inhoud van de lesstof van een specifieke training, het beste te kunnen overbrengen zodat deze bij de doelgroep beklijft. De Commissie volgt dan ook het oordeel van aanbesteder dat de didactische onderbouwing van de training onderbelicht is.
- 5.32.6. De conclusie van de Commissie is dan ook dat aanbesteder in redelijkheid kon oordelen dat de antwoorden van ondernemer op wens 2, gelet op de beoordelings-tabel in paragraaf 5.3.4 van het beschrijvend document, als 'niet volledig' moesten worden gekwalificeerd en tot de score 'slecht' moesten leiden, dat staat voor 12 punten. Van procedurele dan wel inhoudelijke onjuistheden c.q. onduidelijkheden, die zouden kunnen meebrengen dat de gunningsbeslissing ten aanzien van wens 2 niet deugt, is de Commissie dan ook niet gebleken.
- 5.33. De slotsom is dat de Commissie van oordeel is dat ondernemer niet heeft aangetoond dat zijn inschrijvingen onterecht terzijde zijn gelegd omdat de beoordelingscommissie hem een hogere score zou hebben moeten geven voor zijn antwoorden op de wensen 1 en 2 en de gunningsbeslissing daarom niet zou deugen.
- 5.34. De Commissie acht klachtonderdeel 2 **ongegron**d.

6. Advies

De Commissie acht klachtonderdeel 1 **gegrond**, en klachtonderdeel 2 **ongegrond**.

Den Haag, 27 oktober 2025

Mr. G.R. Werkman-Bouwkamp Mr. M.C. Pinto Mr. dr. A.J. van Heeswijck

Voorzitter

Vicevoorzitter

Commissielid